

Palveluyksikkö: Aikuisten keskitetyt mielenterveys- ja riippuvuuspalvelut

Ajanjakso (4 kk): 1.9.-31.12.2025

Osa-alueet

Palvelujen saatavuus, saavutettavuus, jatkuvuus ja yhdenvertaisuus

Aikuisten keskitetyissä mielenterveys- ja riippuvuuspalveluissa on pysytty hoitotakuussa. Sairaalahoittoon pääsee tarpeenmukaisesti myös vapaaehtoiseen hoitoon, ei jonoja. Tahdosta riippumaton hoito asianmukaisesti.

Miten palveluyksikössä on seurattu:

Kaira- ja Exreport raportointijärjestelmän avulla. Lisäksi käytössä on keskitetty läheteiden vastaanotto ja arviointi.

Mitä poikkeamia, toistuvia aiheita tai ilmiöitä on havaittu? Mitä positiivisia ilmiöitä on havaittu?

Lääkäriresurssi on edelleen haastava, tosin parannusta tähän on tulossa 1/2026, jolloin virassa olevien lääkäreiden määrä kasvaa hieman.

Korjaavat toimenpiteet, joita on tehty tai tehdään sekä niiden aikataulu

Lääkärirekrytoinnissa on hienoista paranemista eritoten lounaisella alueella.

Henkilöstön riittävyys

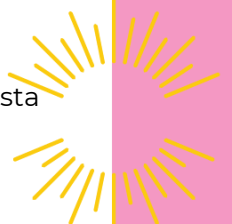
Henkilöstömitoitus psykiatrian osastoilla on vahvaa valtakunnallisestikin tarkasteluna. Sijaisia on hyvin saatavilla LKS psykiatrian osastoille. Kemin psykiatrialle hieman haastavampaa. LKS alueella on käytettävissä lisäksi varahenkilöstö sekä sisäiset sijaiset. Jonkin verran ylitoita on myös tarjottu henkilökunnalle. Lounaisella alueella erikoissairaanhoidon PKL henkilöstömitoitus on tarkkailtavana riittävyyden suhteen.

Miten palveluyksikössä on seurattu:

Seurataan varahenkilöstön käyttöä, sijaisten käyttöä työvuorosuunnittelussa ja toteumissa sekä sairauslomatilastoja. Lisäksi seurataan palkkamäärärahoja. Henkilöstön määrää on benchmarkattu toisiin hyvinvointialueisiin jolloin on pystytty toteamaan riittävä perusresurssi.

Mitä poikkeamia, toistuvia aiheita tai ilmiöitä on havaittu?

Äkillisiin poissaoloihin esim. influenssa aikaan voi ajoittain olla vaikea saada ulkopuolista sijaista esim sen vuoksi että sijaisetkin sairastavat tai ei ole muutoin siihen hetkeen

saatavilla. Äkillinen tarve voi tulla myös tahdosta riippumattoman hoidon rajoitustoimenpiteiden toteutuksesta.

Korjaavat toimenpiteet, joita on tehty tai tehdään sekä niiden aikataulu

Asia ratkotaan sijaistyövoiman turvin ja tarvittaessa ylitöiden tarjoamisella tai esihenkilötyöpanoksen turvin.

Asiakas- ja potilasturvallisuusilmoitukset (HaiPro)

Miten palveluyksikössä on käsitelty ja seurattu, mitä opittu niistä?

Haiprot on pääsääntöisesti käsitelty kahden viikon kuluessa. Vakavien tilanteiden HaiPro-käsittely priorisoidaan usein jopa välittömästi tapahtuvaksi tai viimeistään silloin kuin ao. esihenkilö tai hänen sijaisensa on paikalla.

Mitä poikkeamia, toistuvia aiheita tai ilmiöitä on havaittu?

Lääkepoikkeamat ovat yleisimpiä, 30% kaikista HaiPro-ilmoituksista. Noin puolet lääkkeisiin liittyvistä HaiPro-ilmoituksista koski lääkkeen jako ja antovirheitä.

Korjaavat toimenpiteet, joita on tehty tai tehdään sekä niiden aikataulu

Jako- ja antovirheet on käsitelty hk-ryhmissä ja prosesseja on tarkennettu ja asiasta muistutettu. Lounaisella alueella ollaan ottamassa käyttöön sama katkeamaton lääkehoito, joka on LKS:ssä ollut vuosia. Tällä tavalla ko. virheiden määrän odotetaan laskevan.

Asiakkaan ja potilaan oikeusturvakeinot: muistutukset, kantelut, omaevalvonnallisesti käsiteltäväksi siirretyt, epäkohtailmoitukset

Miten palveluyksikössä on käsitelty ja seurattu?

Organisaation tietojärjestelmät toimivat prosessin käsittelyssä asianmukaisesti. Lisäksi asiaan perehtyneet hallintosihteerit ohjailevat valituksia yms oikeaan osoitteeseen ja muistuttavat tarvittaessa, vielä käsittelemättömistä ilmoituksista.

Yksiköissä on sovittuna käytännöt kuka/ketkä valituksia, muistutuksia yms käsittelevät. Epäkohtailmoituksiin, kuten myös turvallisuusilmoituksiin pystytään lähes aina vastaamaan kohtuullisessa ajassa.

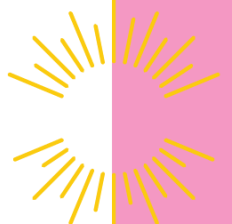
Mitä poikkeamia, toistuvia aiheita tai ilmiöitä on havaittu?

Valitukset yht. 17

Tahdosta riippumaton hoito 9

Psykkisen sairauden lääkehoito 5

Yhteydenpidon rajoitus 3

Yksi yhteydenpidon rajoitus purettiin hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeus toteaa, että valituksenalaisesta päätöksestä tai muusta asiassa saadusta selvityksestä ei ilmene, että valittajaa olisi ennen päätöksen tekemistä kuultu hallintolaissa ja mielenterveyslaissa säädetyllä tavalla eikä myöskään perusteluja sille, miksi valittaja on jätetty kuulematta.

Muistutukset ja kantelut ym

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta 1 tapaus (syrjintä Lapin keskussairaalan psykiatrisen yksikön menettelyssä)

Muistutukset yht. 9 (8 potilasta)

Osasto 1: 1 tapaus ennenaikainen uloskirjoitus (epävakaa potilas)

Osasto 2A: 1 tapaus ennenaikainen uloskirjoitus (persoonallisuushäiriö, päihdehakuisuus)

Osasto 2B: 1 tapaus tahdosta riippumattoman hoidon päätös (ohjattu tekemään valitus), 1 tapaus rajoitustoimet ja eristäminen, kohtelu

LKS poliklinikka: 1 tapaus (2 erillistä muistutusta) ajoterveysarvio, 1 tapaus (v. 2023) lastensuojeluilmoitus

LPS poliklinikka: 1 tapaus hoitoon pääsy, 1 tapaus lääkehoito (QT-ajan huomioiminen)

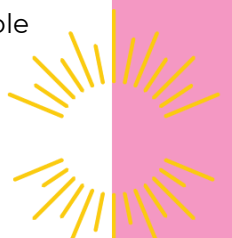
Korjaavat toimenpiteet, joita on tehty tai tehdään sekä niiden aikataulu

Hoitoon- osallistuneiden, joita valitukset, muistutukset yms. koskevat on osallistettu tapausten käsittelyyn tarvittavilta osin sekä annettu ohjausta. Henkilökuntaa on muistutettu, että ohjaavat potilaita valitusoikeudesta aikamäärineen ja tahoista kuka voi valituksen tekemisessä auttaa.

Asiakkaiden, potilaiden ja heidän omaisten sekä läheisten palautteet ja kokemukset

Miten palveluyksikössä on käsitelty ja seurattu?

Laphalla on käytössä yleinen palautemahdollisuus Laphan internet sivuilla. Meillä ei ole tiedossa olevaa palautetta tuolta tulleen. Potilaan suullisesti esittämät tyytymättömyydet on hoidettu paikallisesti keskustellen ja tarvittaessa ohjattu pt-asiamiehelle

Mitä poikkeamia, toistuvia aiheita tai ilmiöitä on havaittu?

Yksittäistapauksina, potilaat ovat rajoittamistilanteissa esittäneet tyytymättömyyttä kohteluun tai jos henkilökunta ei ole potilaan mielestä riittävän nopeasti reagoinut potilaan esittämiin kysymyksiin, vaatimuksiin tai muihin esitettyihin tarpeisiin.

Korjaavat toimenpiteet, joita on tehty tai tehdään sekä niiden aikataulu

Rajoitustoimissa noudatetaan mielenterveyslakia ja lainhengen mukaisesti rajoittamista käytetään osana hoitoa vain se määrä mikä on hoidon kannalta ehdottoman välttämätöntä. Potilaan kanssa pyritään systemaattisesti yhteistyöhön kaikissa tilanteissa. Henkilökuntaa on laajasti koulutettu (jatkuva koulutus) kohtamaan ja toimimaan mitä erinäisemmissä tilanteissa. Rajoittamistilanteiden jälkeen potilaille tarjotaan mahdollisuutta keskusteluun rajoittamiseen liittyvistä syistä ja rajoitustapahtumasta.

